

**Vad gäller i punkter där
fordon möter gående
och cyklister?**

Obevakat övergångsställe

- Definition:** En del av en väg som är avsedd att användas av gående för att korsa en körbana och som anges med vägmarkering eller vägmärke.
- Lagtext:** TrF 3 kap 61 § st1: Vid ett obevakat övergångsställe har en förare väjningsplikt mot gående som gått ut på eller just skall gå ut på övergångsstället.
- Vad innebär lagen?** Fordon som ska passera över ett övergångsställe ska lämna företräde för gående som gått ut på eller just ska gå ut på övergångsstället. Samma regler gäller oavsett om övergångsstället är upphöjt eller inte.
- Exempel i Piteå:** Centrala stan

Genomgående gång- och cykelbana

- Definition:** Väg som är avsedd för gående och/eller cyklister och som är separerad från bilvägen med kantsten, markremsa eller vägmarkering (heldragen linje eller cykelfältslinje). Kännetecknas av att ingen linje skär tvärs över gång- och cykelbanan men däremot tvärs över vägbanan. Kan både vara upphöjd och i nivå med gatan.
- Lagtext:** TrF 3 kap 58 § st1: På gångbanor, vägar som är avsedda för gående samt i terräng har förare väjningsplikt mot gående.
TrF 3 kap 59 §: På cykelbanor skall cyklande och förare av moped klass II lämnas företräde av andra fordonsförare.
TrF 3 kap 21 § st2: En förare har också väjningsplikt mot varje fordon vars kurs skär den egna kursen när förare kommer in på en väg efter att ha korsat en gång- eller cykelbana.
- Vad innebär lagen?** Fordon som ska passera över en genomgående gång- och cykelbana ska lämna företräde för gående, cyklister och förare av moped klass II som befinner sig på gång- och cykelbanan. Fordonsföraren har också väjningsplikt mot fordon som skär den egna kursen efter att ha passerat gång- och cykelbanan.
- Exempel i Piteå:** Furunäsvägen, Munksundsvägen, Pitholmsgatan, Lövholmsvägen, Kyrkbrogatan, Olof Palmesgata (Djupviksgatan)

Gångpassager

Definition: En gångpassage är en plats där man underlättat för gående att korsa körbanan, men som inte är utmärkt med vägmärke eller vägmärkning för övergångsställe. En gångpassage kan vara utformad på flera sätt, vid en del gångpassager är det bara trottoarkanterna som är borttagna eller försänkta, andra gångpassager kan vara utformade med hastighetsdämpande åtgärder som sidoförskjutningar, avsmalningar eller upphöjningar.

Lagtext: TrF 3 kap 15 §: Utöver andra fall som anges särskilt skall förare hålla en med hänsyn till omständigheterna tillräckligt låg hastighet vid andra platser där gående korsar vägen.

Vad innebär lagen? På en gångpassage som saknar markeringar för övergångsställe och som inte är en genomgående gång- och cykelbana, gäller samma trafikregler som var som helst på en väg-/gatusträcka, det vill säga att gående har väjningsplikt, men också att fordonsförare ska anpassa hastigheten så att gående som redan börjat korsa gatan, ska beredas tillfälle att passera på ett säkert sätt.

Exempel i Piteå: Korsningen Aronsgatan/Hamngatan, Svartuddsvägen vid Strömbacka/Stadshuset, Flakbergsvägen (väg 503) vid Furulund

Bevakat övergångsställe

- Definition:** En del av en väg som är avsedd att användas av gående för att korsa en körbana och som anges med vägmarkering eller vägmärke samt reglerat med trafiksignaler eller av en polisman.
- Lagtext:** TrF 3 kap 60 §: Vid ett bevakat övergångsställe skall en förare lämna gående som på rätt sätt gått ut på övergångsstället möjlighet att passera. Detta gäller även om föraren får korsa övergångsstället enligt trafiksignaler eller tecken av polisman. En förare som efter att ha svängt i en korsning skall passera ett bevakat övergångsställe skall köra med låg hastighet och har väjningsplikt mot gående som på rätt sätt har gått ut på eller just skall gå ut på övergångsstället.
- Vad innebär lagen?** Fordon som ska passera över ett bevakat övergångsställe ska ge gående som gått ut på övergångsstället möjlighet att passera. Fordon som efter att ha svängt i en korsning ska passera över ett bevakat övergångsställe ska lämna företräde för gående som gått ut på eller just ska gå ut på övergångsstället.
- Exempel i Piteå:** Korsningen Sundsgatan/Olof Palmes gata, korsningen Timmerleden/Uddmansgatan, korsningen Timmerleden/Västergatan

Regler för gående

Definition: Den som promenerar är gående. Även andra trafikanter betraktas som gående, exempelvis de som åker spark, rullskidor och rullskridskor.

Regler: Det finns inga generella regler om vilken sida på en gångbana, en gångväg eller en gång- och cykelväg gående ska använda. Lokalt kan det finnas föreskrifter om detta och de är då utmärkta med vägmärken eller vägmarkeringar.

De viktigaste reglerna för gående är:

- Gående som använder vägrenen eller körbanan ska om möjligt gå längst till vänster i färdriktningen
- De som åker rullskidor eller rullskridskor i högre hastighet än gångfart ska färdas på höger sida om det är lämpligare
- Gående ska korsa vägen på ett övergångsställe. Om det inte finns något, ska de se sig noga för och gå tvärs över körbanan, helst vid en vägkorsning och utan att skapa fara eller olägenhet för trafiken
- Gående som ska gå ut på ett obevakat övergångsställe (ingen trafiksignal) ska ta hänsyn till avståndet och hastigheten hos de fordon som närmar sig. (Samtidigt gäller att fordonsförare har väjningsplikt mot gående som gått ut på övergångsstället eller just ska gå ut på det)

Regler för cyklister

Definition: Den som cyklar är fordonsförare och ska följa de trafikregler som gäller för alla förare av fordon.

Regler: De viktigaste trafikreglerna för cyklister är:

- Stanna för rött ljus i trafiksignal och vid vägmärket Stopplikt samt iaktta väjningsplikt i korsningar där högerregeln gäller
- Cykla inte mot enkelriktning
- Väjningsplikt mot gående vid obebakade övergångsställen
- Cyklister som kommer från en cykelväg har väjningsplikt när de ska in på en annan väg. Om du ska korsa vägbanan på en obebakad cykelöverfart (vägmarkering) ska du ta hänsyn till fordon som närmar dig. Du får korsa vägen endast om det kan ske utan fara. Samtidigt gäller att bilister ska anpassa hastigheten vid en obebakad cykelöverfart så att det inte uppstår fara för cyklister som är ute på cykelöverfarten. Här gäller ett samspel
- Cyklister får inte cykla på gångbana (t ex trottoar) utan skall färdas på cykelbana om sådan finns, annars på gatan
- Cyklister ska vid byte av körfält ge tecken, ge signal med ringklocka vid omkörning och när det behövs för att avvärja fara

Övrigt: Om du parkerar din cykel på gångbanan ska du göra det så att den inte hindrar fotgängarna. Tänk också på att din cykel kan skapa problem för synskadade eller funktionshindrade om den inte ställs på rätt sätt. Försök därför att använda cykelställ så långt det är möjligt. Då har du också bättre möjligheter att låsa fast din cykel.

Piteå kommun

www.pitea.se/sam Tel 0911-69 60 00